

Львівська
національна
академія мистецтв

Силабус вибіркової дисципліни

“Авторська живописна композиція в матеріалі”

8 семестр, 2023-2024 н.р.

Викладачі: Шимін Ярослав Васильович,
Гавришкевич Ігор Степанович,
Крохмалюк Олександр Петрович

Телефони: +380677027146, +380974056932, +380674759066

Email: shymin.ya@gmail.com, igor.havryshkevych@gmail.com

Аудиторія, де відбуватимуться заняття: 4 поверх, 14 аудиторія живописний зал

Обсяг навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS	ECTS – 3 кредити (90 годин)
Вид заняття	загальна кількість годин
Лекції	4
Практичні заняття	28
Самостійна робота студента	58

Консультації

Консультації відбуватимуться за розкладом занять з академічного живопису в техніці олійної пастелі. Викладач під час практичних занять проводить консультації для студента за виконаними самостійними завданнями. Додаткові індивідуальні консультації, які стосуються змісту відповідного завдання, можуть бути надані в зручний час на кафедрі академічного живопису або за допомогою доступних засобів онлайн-зв'язку (Viber, Facebook, Messenger, e-mail).

Вимоги, поставлені викладачем в процесі консультацій, є обов'язковими для врахування при виконанні завдання

Анотація курсу

Володіння Різними живописними техніками: олія, акрил, темпера, акварель, пастель, гуаш, аплікативні матеріали має суттєвий вплив на розширення діапазону знань в образотворчому мистецтві та у формуванні творчої особистості студента в освітньому процесі ЛНАМ. Цей курс має свої особливі можливості, які дають змогу використання її як при виконанні ескізів, етюдів, так і підсумкових поточних завдань та екзаменаційних проектів випускаючих кафедр а також творчих спроб.

Практика створення авторських живописних композицій дає змогу розвитку самовираження, досягнення ефектів певного стану людини різними живописними засобами абстрагованого зображення у всіх доступних техніках. Вона може застосовуватися для створення творчих образів в жанрах моделювання живої натури (портрету)пейзажу, натюрморту.

Авторська живописна композиція асоціативних зображень в абстрагованій формі стану людини може створюватися на різноманітних підготовлених матеріалах-основах (папері, картоні, дереві, полотні). Володіння навиками техніки зображення на них сприяє розширенню діапазону творчого мислення у виконанні завдань за фахом. За допомогою співставлення різних площин та їх форм і кольору на відповідному тлі автор має змогу досягнення такого образу стану людини, який у нього особисто домінує в момент роботи над живописною композицією. Позитивний результат роботи над асоціативним зображенням стану людини може бути досягнутим при застосуванні поєднання освоєних фахових навиків у різних живописних техніках та відповідних налаштуваннях власного психологічного стану.

Мета й цілі курсу

Мета – розширити у студента діапазон творчого мислення у часі та просторі у якому він знаходиться, навчивши працювати його з різноманітними художніми матеріалами. Набути навиків та вміння поєднувати у собі налаштування власного психологічного стану з процесом створення відповідного образу в особисто обраній живописній техніці і формі самовираження. Вивчити основні принципи створення авторських образів в умовах звичного оточуючого середовища. Освоєння широкого спектру технік і технологій, для вирішення власних завдань і досягнення поставленої мети студентом, у створенні індивідуальної мови живопису

Цілі курсу – досягнення необхідного багажу практичних знань, необхідних для освоєння вибраного студентом фаху та створення ним успішних творчих проектів як майбутнього мистця. Ознайомлення студентів з різними ефективними технічними засобами та аспектами абстрагованої форми живопису, яка відкриває широкі можливості роботи в сучасних умовах у різних живописних техніках. Навчити студентів застосовувати цю техніку в роботах творчого плану та академічних завданнях, для покращення виражальних засобів задуму автора. За допомогою відповідної програми завдання розширити спектр роботи з композиційними пошуками та виконання підсумкових екзаменаційних робіт.

Результати навчання

За результатами вивчення цього курсу студенти повинні:

Знати:

- основні поняття та живописні категорії
- композиційні та колористичні засади
- особливості вибору матеріалів
- основні технічні прийоми та засади в роботі з олійними, темперними, акварельними, темперними та іншими фарбами
- особливості гармонійних та контрастних колористичних поєднань в роботі над натурним матеріалом

Вміти:

- використовувати різноманітні способи створення певних абстрагованих живописних композицій, для досягнення більш образного вирішення заданої обраної теми
- переходити в завершальній стадії роботи від малого формату до великого
- виконувати ескізи та короточасні етюди підготовчого та підсумкових етапів у різних творчих виразах і техніках
- володіти різними малярськими прийомами, техніками та матеріалами у заданих форматах.
- працювати, як з натури, так і з уяви, перетворюючи досягнуте в абстраговану авторську живописну композицію

Формат курсу

Формат викладання вибіркової дисципліни «Авторська живописна композиція в матеріалі» передбачає практичні студії в аудиторії та самостійну роботу. Кожне заняття відповідатиме певній темі, відображеній у вибраних техніках таких як акрил, темпера, акварель, пастель, гуаш, аплікативні матеріали на відповідній основі формату за програмою курсу.

За умови оголошення воєнного стану чи пандемічних обмежень заняття проходитимуть дистанційно або в змішаній формі. Можуть бути внесені зміни в перелік і формат завдань. Дистанційні заняття відбуватимуться за розкладом на онлайн платформах.

Література та матеріали курсу

1. Шимін Я. В. Абстрактний живопис, його види та течії. Методичні рекомендації студентам усіх спеціальностей ЛНАМ «Образотворче мистецтво і реставрація», «Декоративно-прикладне мистецтво», «Дизайн», «Історія та теорія мистецтва» до вивчення курсу «Абстрактний живопис». Львів: ЛНАМ, 2018. 12 с.
2. Herbert Read. Icon and Idea. The Function of Art in the Development of Human Consciousness. New York: Schocken Books, 1955. 161 p.

3. Ільницька Л.В. Герберт Рід: природа художньої творчості/Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: Зб. наук. пр. Вип. 14. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2004. С. 95–102.
4. Ракітін В., Сараб'янов А. Енциклопедія російського авангарду. Образотворче мистецтво, архітектура. Т. 1. Біографії Ракітін В.І., Сараб'янов А.Д.-М.; Глобал Експерт енд Сервіс Тім. 2014. 2068 с.
5. Рудик Г.Б. Основні напрями розвитку абстрактного живопису: історичний огляд. Наукові записки. Том 13. Теорія і історія культури. 1999. С. 69 —78.
6. Горальський А. Теорія творчості / пер. з пол. О. Гірного. Львів: Каменярь, 2002. 144 с.
7. Клименко В. В. Психологія творчості. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. 480 с.
8. Піхманець Р. В. Психологія художньої творчості. Теоретичні та методичні аспекти. Київ : наукова думка, 1991. 164 с.
9. Карпенко Н.А. Психологія творчості: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
10. Жердзицький В. Живопис: Техніка і технологія: Навч. посібник. Харків: ХДАДМ, 2006. 332 с.
11. Кассія Сен-Клер. Потаємне життя барв. Київ . КМ-БУКС. 2021. 296 с.
12. Омельченко П. Наука про малярські фарби, матеріали та техніки. Львів. 1996.178 с.
13. Художні матеріали. Техніка живопису. Лоханько Ф.П., Фролова Т.І. Київ. Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури. 1960. 111с.
14. Шпак В. Акварель. Основи живопису. Київ. АДЄФ-Україна. 2013. 256 ст.
15. Ложкіна А . Перманентна революція. Мистецтво України XX - початку XXI ст.: ArtHuss, 2019: 544 с. Intuitive Composition: New York, 198. 144 с.
16. Новоженець Г. Живопис : Силуети. Червоне, вохра, золоте. Звуки, тексти, знаки. Дух світла : Львів : БаК, 2013: 168 с.
17. Український живопис XX — поч. XXI ст. З колекції Національного художнього музею України : Альбом: Хмельницький; Київ, Галерея : Артанія Нова . 2006. 304 с
18. Федорук О. К. На переломі: Здобутки і втрати (Польський нефігуративний та фігуративний живопис 1955–1965). Київ. 1997. 484 с.
19. Kazimir Malevich (exhibition catalogue). Nationa (Gallery of Art ,Washington, D.C.; Art.NeW York 1991. P.11. <http://art.com.ua/posts/new/22>
20. Бучинський С.Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва. – К.: Мистецтво, 1981.
21. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. - К., 1982.

22. Антонович Є.А., Шпільчак В.А. Малюнок і живопис: Методичні рекомендації. – К., 1990.

Організація навчального процесу

Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього за навчальним планом	В тому числі		
		Лекції	Практичні	Самостійні роботи
	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Авторська живописна композиція в матеріалі Асоціативне зображення стану людини (радість, сум, спокій)				
Тема 1. Виконання ескізних проб при спостереженні обраного оточуючого середовища натюрморту, пейзажу, людини та урбаністики (ознайомчий етап)	8	2	2	4
Тема 2. Вибір мотиву на основі ознайомлення з сутністю оточуючого середовища та свого відношення до нього. (натюрморту, пейзажу, людини) , виконання етюдів та фор-ескізів (монохромне та поліхромне). Опрацювання ескізів в форматі консультацій та самостійної роботи. (дослідницький етап);	12	0	4	8
Тема 3. Використовуючи здобуті знання, навички та напрацювання у пошукових ескізах, створити цілісний підсумковий твір авторської живописної композиції в матеріалі, як об'єктивне зображення стану людини, проявляючи індивідуальні підходи до вирішення завдання	24	0	8	16
Всього за змістовим модулем № 1	44	2	12	28
Змістовий модуль 2. Створення абстрагованої авторської живописної композиції в матеріалі, як асоціативне зображення стану людини (радість, сум, спокій), проявляючи індивідуальні підходи до вирішення завдання				
Тема 1. Пошук графічними та живописними засобами абстрагованих форм авторської живописної композиції у різних варіантах ескізних зображень на	12	0	4	8

основі попередніх практик спостереження об'єктивних факторів стану людини. (дослідницький етап)				
Тема 2. Використовуючи здобуті знання навички та напрацювання, створити цілісний підсумковий абстрагований твір авторської живописної композиції в матеріалі, як асоціативне зображення стану людини (радість, сум, спокій), Використання індивідуальних підходів до вирішення завдання (виконання завдання)	34	0	12	22
Всього за змістовим модулем № 2	46	0	16	30
Всього за модулями	90	2	30	58

Теми лекційних занять

Назва теми	Кількість годин
Лекція №1. Авторська живописна композиція в матеріалі. Зображення стану людини як фактору оточуючого середовища що може проявлятися в форматі натюрморту, пейзажу, людини . Вивчення основних проблем створення живописних образів. Засоби створення відповідних образів	2

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Вивчення основних проблем створення авторських живописних композицій, як образів в форматі натюрморту чи пейзажу, або зображення людини . Створення авторської композиції з обраної тематики.	
Тема 1. Виконання проб, ескізних пошуків графічними засобами при спостереженні факторів оточуючого середовища що може проявлятися в форматі натюрморту, чи пейзажу, людини, або урбаністики.	2
Тема 2. Вибір основного мотиву авторської живописної композиції в матеріалі на основі попередніх напрацювань та виконання живописних фор-ескізів та етюдів. Самостійна робота та консультації і опрацювання в аудиторії.	4
Тема 3. На основі кращих напрацювань обраного мотиву створити підсумкову авторську живописну композицію в матеріалі як завершальний твір виконання завдання.	8
Змістовий модуль 2. Абстраговане зображення стану людини у факторах оточуючого середовища, що може проявлятися в форматі натюрморту, пейзажу, людини, або урбаністики. На основі обраного мотиву попереднього підсумкового завдання створити абстраговану авторську живописну композицію відповідного стану людини	

в іншому мотиві. Вивчення основних проблем значення конфігурації плями, тону, кольору та фактури у живопису для відображення стану людини.	
Тема 1. Пошук абстрагованих композиційних варіантів графічними та живописними засобами на основі обраного мотиву попереднього підсумкового завдання з врахуванням створеного у ньому образу стану людини. Пошук колірних, тонально-фактурних проб для передачі певного стану людини. (підготовчий етап)	4
Тема 2. Використання здобутих знань навиків та напрацювань, створення цілісного підсумкового твору авторської живописної композиції в матеріалі, як асоціативне зображення стану людини (радість, сум, спокій), проявляючи індивідуальні підходи до вирішення завдання	12
Загальна кількість годин	30

Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Виконання проб, ескізних пошуків графічними засобами при спостереженні факторів оточуючого середовища що може проявлятися в форматі натюрморту, чи пейзажу, людини, або урбаністики	
Тема 1 Виконання проб, ескізних пошуків графічними засобами при спостереженні факторів оточуючого середовища що може проявлятися в форматі натюрморту, чи пейзажу, людини, або урбаністики.	4
Тема 2. Вибір основного мотиву авторської живописної композиції в матеріалі на основі попередніх напрацювань та виконання живописних фор-ескізів та етюдів. Самостійна робота та консультації Вибір мотиву пейзажу, виконання фор-ескізів (монохромне та поліхромне). Опрацювання ескізів в аудиторії	8
Тема 3. Використовуючи напрацьований матеріал, на основі кращих напрацювань обраного мотиву створити підсумкову авторську живописну композицію в матеріалі як завершальний твір виконання завдання.	16
Змістовий модуль 2. Абстраговане зображення стану людини у факторах оточуючого середовища, що може проявлятися в форматі натюрморту, пейзажу, людини, або урбаністики. На основі обраного мотиву попереднього підсумкового завдання створити абстраговану авторську живописну композицію відповідного стану людини в іншому мотиві. Вивчення основних проблем значення конфігурації плями, тону, кольору та фактури у живопису для відображення стану людини.	
Тема 1 Пошук абстрагованих композиційних варіантів графічними та живописними засобами на основі обраного мотиву попереднього підсумкового завдання з врахуванням створеного у ньому образу стану людини. Пошук колірних, тонально-фактурних проб для передачі певного стану людини. (підготовчий етап)	4
Тема 2. Використання здобутих знань навиків та напрацювань, створення цілісного абстрагованого підсумкового твору авторської живописної композиції в матеріалі, як асоціативне зображення стану людини (радість, сум, спокій), проявляючи індивідуальні підходи до вирішення завдання	12

Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій
- ✓ навчальні посібники
- ✓ робоча навчальна програма
- ✓ наочні матеріали (ілюстрації, репродукції робіт світових та вітчизняних майстрів)
- ✓ електронні презентації

Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Авторська живописна композиція в матеріалі» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

В процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- ✓ Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда
- ✓ Методи практичного контролю: поетапні та семестрові перегляди
- ✓ Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз

Оцінювання

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й термін контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну шкалу подано у таблиці.

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74	задовільно	

60-68		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань
- ✓ повний обсяг їх виконання
- ✓ якість виконання навчальних завдань
- ✓ самостійність виконання
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

Критерії оцінювання

Методика оцінювання та нарахування балів студенту базується на виконанні ним дванадцяти вимог (критеріїв), які відповідають кожному завданню. Невиконання одного із пунктів віднімає один бал за 12-ти бальною шкалою оцінювання кожної із складових навчального курсу.

Загальна сума балів (відповідна оцінка: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю», «незадовільно з повторним вивченням дисципліни») визначається за накопичувальною системою у 100-бальній шкалі.

1. Виявлення розуміння проблематики завдання
2. Композиційне вирішення у заданому форматі
3. Дотримання заданої просторової / площинної системи зображення
4. Композиційна структура
5. Тональне вирішення композиції

6. Колірно-температурне вирішення композиції

7. Узгодження тонального та колірно-температурного вирішення згідно із композиційною структурою

8. Рівень володіння основними зображальними засобами

9. Цілісність композиційного вирішення

10. Рівень технічного виконання

11. Графічна та живописна виразність композиції

12. Виявлення творчих засад у поставленій проблемі

Політики курсу

Відвідування

Відвідування занять є обов'язковою умовою. Якщо протягом семестру ваша відсутність перевищила присутність, атестація буде під загрозою.

Виправданими поза встановленим лімітом можуть визнаватись пропуски занять за умови надання супровідної документації в деканат, відповідно до правил ЛНАМ, через: хворобу, події пов'язані з форс-мажорними обставинами чи юридичні зобов'язання.

Підкреслюємо, що підсумкова оцінка формується за накопичувальною схемою отримання балів впродовж семестру. У випадку вашої відсутності, або браку виконаної роботи без поважної причини під час поточного чи підсумкового оцінювання ви отримаєте «0» балів. Вчасне виконання завдань є критично важливими. Обов'язком студента є реалістичне планування свого часу на виконання передбачених цим силабусом завдань. Допуск до повторного складання (перездачі) перегляду здійснюється згідно положення «Про порядок ліквідації академічних заборгованостей» за посиланням: https://lnam.edu.ua/files/Academy/publicinfo/ustanovchi/polog_likvidats_zaborgov.pdf Виключенням з цих правил можуть бути пом'якшувальні обставини, зазначені вище в розділі про відвідування.

Академічна доброчесність

ЛНАМ розділяє фундаментальні цінності академічної доброчесності: чесність, довіра, справедливість, повага та відповідальність. Кожен учасник освітнього процесу в ЛНАМ несе персональну відповідальність за дотримання академічної доброчесності. Детальніше про академічну доброчесність читайте в «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛНАМ» за посиланням: https://lnam.edu.ua/files/Academy/publicinfo/ustanovchi/2020/Zabezpe4ennja_jakosti_osvitu.pdf

Викладачі

Шимін Ярослав Васильович, доцент кафедри Академічного живопису.

Закінчив Львівський державний інститут прикладного та декоративного мистецтва у 1985 р., спеціальність «Інтер'єр та обладнання».

У 2007р. отримав почесне звання «Заслужений художник України». Член НСХУ. Веде активну наукову, творчу, дослідницьку та організаційну діяльність, приймає активну участь у міжнародних пленерах, конкурсах, мистецьких проектах. В доробку — персональні та міжнародні виставки.

Гавришкевич Ігор Степанович, живописець, педагог, Народний художник України, Заслужений діяч мистецтв України, лауреат обласної премії імені І. Труша, доцент кафедри академічного живопису. Народився 13 березня 1955 р. у с. Липовець (Дрогомишль) Яворівського р-ну Львівської обл. Закінчив ЛДІПДМ (ЛНАМ) у 1983 році. В середині 90-х років працював директором Художньо-виробничого комбінату ЛОО НСХУ, 1997-2012 р.р –директор музею-заповідника «Личаківський некрополь». Член Національної спілки художників України з 1994 року, а з 2020 р. – Голова Правління ЛОО НСХУ та заступник Голови НСХУ. З 2005 р. працює у Львівській національній академії мистецтв. Основна творча спеціалізація – станковий живопис.

Учасник багатьох міжнародних, всеукраїнських, обласних і групових виставок. Твори живопису є надбанням кількох музеїв, галерей України та за її межами і приватних збірок.

Крохмалюк Олександр Петрович. Приват-доцент кафедри академічного живопису. Народився в 1948 році, м. Борислав на Львівщині. Закінчив ЛДІДПМ (1980). Вагомий вплив на становлення художника мали В.А.Овсійчук та Д.Д.Довбошинський. Напрямки діяльності — станковий живопис, графіка. У 1978 році розпочав активну виставкову діяльність. Учасник багатьох творчих експедицій «Шевченківськими шляхами», симпозіумів та пленерів, як в Україні, так і поза її межами. Член Національної спілки художників України (1997). Заслужений художник України (2007). Лауреат і дипломант всеукраїнських й міжнародних виставок. Доцент кафедри академічного живопису ЛНАМ. Твори митця закуплені Міністерством культури України, зберігаються у музейних та приватних колекціях багатьох країн світу. Живе і працює у Львові.